

«Escòcia és un país intens i orgullós de la seua història»

Entrevista

Oriol Gracià. El periodista acaba de publicar 'Escòcia. Viatge al país del whisky, els castells i la boira', un llibre que combina viatge, memòries i crònica periodística

MARINA PALLÁS CATURLA
TORTOSA

Oriol Gracià (Campredó, Tortosa, 1982) és periodista i escriptor, especialitzat en cultura, història, arts, viatges i gastronomia. Acaba de publicar *Escòcia. Viatge al país del whisky, els castells i la boira* (Pòrtic), fruit d'una relació continuada amb el país durant més de 20 anys.

Com és que fa més de vint anys vas decidir anar a Escòcia i no a un altre lloc per aprendre anglès?

Va ser pura casualitat. Jo vaig posar-me en contacte amb una agència de Barcelona que es dedicava a buscar feina i classes al Regne Unit o a Irlanda. I em van dir: «T'ha tocat Escòcia». Podia haver estat Anglaterra o Irlanda. No tenia cap noció especial d'Escòcia ni intenció d'anar-hi. Només les nocions bàsiques que tenim tots per les pel·lícules o pel paisatge. Va ser el 2003, vaig fer allà els 21 anys.

Vas anar a parar a un poble molt concret.

A Braemar, un poble molt peculiar. Té uns 800 habitants, però és un poble petit que respon al prototip de pobles escocesos: casetes victorians, boscos, rius, muntanyes, vaques... Recordo que el primer diumenge, a les vuit del matí, vaig començar a sentir gaites i era una banda de quaranta o cinquanta gaiters desfilant pel poble. Cada cap de setmana hi havia gaites. Tot era molt prototípic.

Aquell primer viatge et va obrir les portes a seguir tornant?

Jo treballava sis dies a la setmana i només tenia un dia lliure, però abans de deixar la feina vaig fer una setmana de volta per Escòcia. Vaig anar a Edimburg i vaig coincidir amb el final del Festival Internacional de Teatre. Sempre m'havia quedat el cuquet de tornar-hi. Aquell viatge em va voler fer tornar i descobrir més el país. El 2009 hi vaig estar d'abril a octubre intentant vendre cròniques sobre companyies catalanes que presentaven espectacles al Fringe. Després, el 2013 i 2014, vaig

Oriol Gracià fotografiat al centre de Tortosa amb el seu nou llibre. FOTO: JOAN REVILLAS

tornar per cobrir el referèndum d'Escòcia per al diari Ara. I després he anat tornant: fa quatre anys hi vaig estar un mes, fa dues setmanes hi he tornat... No tant com voldria, però sí.

És el país de la teua vida? T'has plantejat viure-hi?

També he volgut molt França, sobretot Le Puy-en-Velay, que és la ciutat agermanada amb Tortosa. Però sí, Escòcia és un país extremadament intens, agradable per viure, amb una activitat cultural i d'oci molt interessant. Edimburg és prou gran però no és una metròpoli, és a escala humana. Quan vaig marxar el 2014 m'ho vaig plantejar. Si hagués guanyat el sí a la independència, segurament m'hi hauria quedat. Però per treballar de periodista allà necessites un domini exhaustiu de la llengua i dels referents culturals.

Què és el que més et va sorprendre d'Escòcia?

Que exhibeixen la seua història i identitat sense remordiments. Aquí, si balles sardanes o jotes, sembla folklòric. Allà tenen orgull

de país i viuen la història en el dia a dia. El kilt, per exemple: és vestit tradicional, però també per a casaments i actes institucionals, és una peça del dia a dia, no folklòrica. I, per exemple, aquí si tens una casa antiga, la renoves. Allà conserven portes de fusta de 300 anys... Valoren el passat i el patrimoni en el dia a dia. I això va lligat al respecte pels escriptors: Robert Burns, Stevenson, Walter Scott... Te'ls trobes constantment. Una de les grans potencialitats de la identitat escocesa és el paisatge. I el paisatge escocès condensa el pes de la seua història.

El llibre barreja viatge, memòries i crònica periodística. No sé ubicar-lo en un sol gènere.

Sí. No és una guia turística, però ajuda a entendre qui són els escocesos, d'on venen i cap on van. No volia fer un assaig polític. Volia sortir del prisma del referèndum i fer un llibre més vivencial, amb històries humanes.

És un llibre, també, personal. Ha estat difícil decidir quant d'Oriol hi posaves?

Sí. Hi ha un debat sobre la literatura del jo. Jo volia que el focus fos Escòcia, no jo. Però també entenc que les històries personals generen empatia. L'editor insistia que fos un llibre que només pogués escriure jo. He intentat trobar l'equilibri. El procés d'escriptura ha sigut dur, ja que moltes històries no les vaig viure pensant que formarien part d'un llibre. He hagut de recupear audios, ampliar entrevistes, investigar. També ordenar un còctel de vivències de vint anys. M'ha costat dos o tres anys, perquè la vida moderna va en contra de l'escriptura: ritme frenètic, interrupcions, xarxes socials... He fet fins i tot alguns retirs per dedicar-me només a escriure'l.

Penses ja en un nou llibre?

M'agradaria fer un llibre sobre Le Puy-en-Velay, amb l'excusa que des d'allí va sortir Robert Louis Stevenson en un dels seus viatges. Seguir les seves petjades 250 anys després i veure com ha canviat la França rural, la relació amb la natura i els animals. Veurem.